GSK S4 02 (M)
Exam. Code : SKM6B

# গীতা, আৰণ্যক আৰু বৈদিক সংহিতা

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

## সংস্কৃত

## পাঠ্যবিষয় ০২

খণ্ড ঃ ১

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

**বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী**

অধ্যাপিকা মঞ্জুলা দেৱী, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
অধ্যাপিকা সুদেষ্ণা ভট্টাচার্য, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
ড° ইন্দিৱা শইকীয়া বৰা, সংস্কৃত বিভাগ, প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়

**সমন্বয়ৱক্ষী ঃ** ড° ইন্দ্রানী ডেকা, সহকাৰী অধ্যাপিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

**প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য**

| **অধ্যায়** | **অৱিহণা যোগাইছে** |
|---|---|
| ১—৩ | ড° দীপক কুমাৰ শর্মা, উপাচার্য্য, কুঃ ভাঃ বাঃ সঃ বিশ্ববিদ্যালয় |
| ৪, ৫ | ড° ভাৰতী গোস্বামী, সহযোগী অধ্যাপিকা, সংস্কৃত বিভাগ, বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয় |
| ৬, ৭ | ড° জগদীশ শর্মা, সহযোগী অধ্যাপক, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় |

**সম্পাদনা ঃ**

**বিষয়বস্তু সম্পাদনা ঃ** ড° সুদেষ্ণা ভট্টাচার্য, (অধ্যায় ১—৩)
ড° জগদীশ শর্মা, (অধ্যায় ৪, ৫)
ড° ভাৰতী গোস্বামী, (অধ্যায় ৬, ৭)

**গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ** ড° ইন্দ্রানী ডেকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্তবিশ্ববিদ্যালয়

প্রথম প্রকাশ ঃ ডিচেম্বৰ, ২০১৯

*Copyright © Krishna Kanta Handiqui State Open University*

*This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/*
*For the avoidance of doubt, by applying this license KKHSOU does not waive any privileges or immunities from claims that it may be entitled to assert, nor does KKHSOU submit to the jurisdiction, courts, legal processes or laws of any jurisdiction.*

*কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।*

**মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাওঁ, ৱাণী গেট, গুৱাহাটী- ৭৮১০১৭**
**উপমুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১০০৬ ;**
**Web : www.kkhsou.in**

## পাঠ্যবিষয়ৰ পৰিচয় ঃ গীতা, আৰণ্যক আৰু বৈদিক সংহিতা

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ে আগবঢ়োৱা ষাণ্মাসিক পদ্ধতিৰ স্নাতক পাঠ্যক্রমৰ সংস্কৃত বিষয়ৰ ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ প্রধান পাঠ্যবিষয়ৰ বাবে এই পাঠখিনি প্রস্তুত কৰা হৈছে। এই পাঠ্যবিষয়টিৰ নাম হৈছে গীতা, আৰণ্যক আৰু বৈদিক সংহিতা। ইয়াত সর্বমুঠ চৈধ্যটা অধ্যায় আছে তথা পাঠ্যবিষয়টি দুটা খণ্ডত বিভক্ত কৰা হৈছে। প্রথম খণ্ডত সাতটা আৰু দ্বিতীয় খণ্ডত সাতটা অধ্যায় আছে। প্রথম খণ্ডৰ প্রথম পাঁচটা অধ্যায়ত শ্রীমদ্ভাগৱতগীতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। ষষ্ঠ আৰু সপ্তম অধ্যায়ত আৰণ্যক সাহিত্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। দ্বিতীয় খণ্ডটিত অষ্টম আৰু নৱম অধ্যায়ত আয়ুর্বেদৰ বিষয়ে আলোকপাত কৰা হৈছে। দশম, একাদশ আৰু দ্বাদশ অধ্যায়ত চৰকসংহিতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। ত্রয়োদশ আৰু চতুর্দশ অধ্যায়ত সুশ্রুতসংহিতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

## খণ্ড পৰিচয় - ১

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ে আগবঢ়োৱা ষাণ্মাসিক পদ্ধতিৰ স্নাতক পাঠ্যক্রমৰ সংস্কৃত বিষয়ৰ ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ দ্বিতীয় পাঠ্যবিষয়ৰ প্রথম খণ্ডৰ বাবে এই পাঠখিনি প্রস্তুত কৰা হৈছে। এই খণ্ডটিত শ্রীমদ্ভগৱদ্গীতাৰ বিষয়ে আৰু তৈত্তিৰীয় আৰণ্যকৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। ইয়াত সর্বমুঠ সাতটা অধ্যায় আছে।

পাঠ্যবিষয়টিৰ অধ্যায়সমূহ হ'ল—

অধ্যায় ১ ঃ শ্রীমদ্ভগৱদ্গীতা - সাধাৰণ পৰিচয়

অধ্যায় ২ ঃ শ্রীমদ্ভগৱদ্গীতা (দ্বাদশ অধ্যায়) পাঠ্যাংশৰ আলোচনা

অধ্যায় ৩ ঃ শ্রীমদ্ভগৱদ্গীতা - কাব্যগত আলোচনা

অধ্যায় ৪ ঃ শ্রীমদ্ভগৱদ্গীতাত আত্ম-ব্যৱস্থাপনা

অধ্যায় ৫ ঃ শ্রীমদ্ভগৱদ্গীতাত ব্যক্তিত্ব বিকাশ

অধ্যায় ৬ ঃ আৰণ্যক সাহিত্য ঃ সাধাৰণ আলোচনা

অধ্যায় ৭ ঃ তৈত্তিৰীয় আৰণ্যক পঞ্চ মহাযজ্ঞ

এই খণ্ডটি অধ্যয়ন কৰোঁতে মূল পাঠৰ লগে লগে সোঁ তথা বাঁওফালে কিছুমান আয়তাকাৰ বাকচ লক্ষ্য কৰিব পাৰিব। এইবোৰে আপোনাক মূল পাঠত উল্লেখ কৰা দৰকাৰী ধাৰণাসমূহ সৰল অর্থত বুজি পোৱাত সহায় কৰিব। 'জানি থোৱা ভাল' বাকচবোৰৰ যোগেদি আপুনি মূল পাঠৰ সৈতে জড়িত কিছু গুৰুত্বপূর্ণ তথ্যৰ বিষয়ে জ্ঞান লাভ কৰিব। আকৌ 'অগ্রগতি নিৰীক্ষণ' যোগে আগবঢ়োৱা প্রশ্নাৱলীয়ে অধ্যয়নৰ অগ্রগতি সম্পর্কে স্বপৰীক্ষণৰ সুবিধা প্রদান কৰিব। অধ্যয়নৰ লগে লগে উক্ত প্রশ্নাৱলীৰ উত্তৰসমূহ লিখি শেষত দিয়া 'অগ্রগতিৰ খতিয়ান'ৰ সৈতে ৰিজাই চোৱাটো অধিক লাভদায়ক হ'ব। অধ্যায়বোৰৰ শেষত 'আৰ্হি প্রশ্ন' হিচাপে কেইটিমান আৰ্হি প্রশ্ন তুলি দিয়া হৈছে। অধ্যায়টিত আলোচিত বিভিন্ন ধাৰণাসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়নৰ বাবে 'অধিক জানিবলৈ' শিতানত উল্লেখ থকা গ্রন্থসমূহ সাৰথি স্বৰূপ। আপুনি বিশদভাৱে কোনো বিষয় জানিবলৈ হ'লে সেইকেইখন অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।

# বিষয়সূচী


পৃষ্ঠা নং

**অধ্যায় ১ ঃ** **শ্রীমদ্ভগৱদ্‌গীতা - সাধাৰণ পৰিচয়** ৫-১৭

নামৰ তাৎপর্য্য; শাস্ত্রখনিৰ আলোচ্য বিষয়; ৰচয়িতা আৰু ৰচনাকাল ঃ ৰচনাৰ পটভূমি; ভাষ্যকাৰসকল; গীতাৰ অধ্যায়সমূহৰ বিষয়বস্তুৰ সাৰাংশ।

**অধ্যায় ২ ঃ** **শ্রীমদ্ভগৱদ্‌গীতা (দ্বাদশ অধ্যায়) পাঠ্যাংশৰ আলোচনা** ১৮-২৯

গীতাৰ দ্বাদশ অধ্যায়ৰ শ্লোকসমূহৰ সংস্কৃত পাঠ ঃ গীতাৰ দ্বাদশ অধ্যায়ৰ শ্লোকসমূহৰ গদ্যৰূপ, শ্লোকসমূহৰ অসমীয়া অনুবাদ; শব্দার্থ; ব্যাকৰণগত টোকা; ব্যাখ্যা।

**অধ্যায় ৩ ঃ** **শ্রীমদ্ভগৱদ্‌গীতা - কাব্যগত আলোচনা** ৩০-৩৮

কাব্যগত বিষয়; কেইটামান জানিবলগীয়া কথা; ওঠৰ (১৮) সংখ্যাটোৰ গুৰুত্ব; গীতাৰ শিক্ষণীয় বিষয়।

**অধ্যায় ৪ ঃ** **শ্রীমদ্ভগৱদ্‌গীতাত আত্ম-ব্যৱস্থাপনা** ৩৯-৪৯

আত্ম-ব্যৱস্থাপনাৰ ধাৰণা; আত্ম-ব্যৱস্থাপনাৰ লগত জড়িত বিভিন্ন উপাদান; প্রকৃতিৰ গুণ আৰু মনৰ ওপৰত ইয়াৰ প্রভাৱ; মন নিয়ন্ত্রণ; মনক নিয়ন্ত্রণ কৰাৰ উপায়; মানসিক দ্বন্দ্ব আঁতৰ কৰাৰ উপায়; আত্ম-ব্যৱস্থাপনা।

**অধ্যায় ৫ ঃ** **শ্রীমদ্ভগৱদ্‌গীতাত ব্যক্তিত্ব বিকাশ** ৫০-৬১

গ্রন্থ পৰিচয়; ব্যক্তিত্বৰ ধাৰণা আৰু সংজ্ঞা; ব্যক্তিৰ শব্দৰ তাৎপর্য্য; ব্যক্তিত্ব বিকাশত সহায় কৰা দিশসমূহ; ব্যক্তিত্ব বিকাশত গীতাৰ ভূমিকা।

**অধ্যায় ৬ ঃ** **আৰণ্যক সাহিত্য ঃ সাধাৰণ আলোচনা** ৬২-৭৫

বেদ; গ্রন্থ হিচাপে বেদৰ লক্ষণ; আৰণ্যক ঃ সাধাৰণ পৰিচয়; আৰণ্যক শব্দৰ ব্যুপত্তি; আৰণ্যক গ্রন্থৰ বিষয়বস্তু; আৰণ্যকৰ সংখ্যা ঃ ঐতৰেয় আৰণ্যক, শাঙ্খায়ন আৰণ্যক, বৃহদাৰণ্যক, তৈত্তিৰীয় আৰণ্যক, তলৰকাৰ আৰণ্যক।

**অধ্যায় ৭ ঃ** **তৈত্তিৰীয় আৰণ্যক পঞ্চ মহাযজ্ঞ** ৭৬-৮৬

বৈদিক যজ্ঞ; যজ্ঞৰ বিভাগ; পঞ্চমহাযজ্ঞ; তৈত্তিৰীয় ব্রাহ্মণৰ পঞ্চমহাযজ্ঞ; পঞ্চমহাযজ্ঞ ঃ মূলপাঠ।